

Rapport toekomst kunstgras voetbalvelden in Enschede

Inhoudsopgave	Bladzijde
Samenvatting	3
Inleiding	4
Soorten velden	5
Voordelen/nadelen per veldsoort	6
Kosten	7
Veldbehoefte per sportpark/vereniging	10
Planning	12
Advies Sportaal	13
Bijlage 1 : Overzicht kunstgrasvelden in Enschede	14
Bijlage 2: Informatie van KNVB over soorten infill	15

Samenvatting

Sportaal is beheerder van (kunstgras) voetbalvelden binnen de gemeente Enschede. De kunstgras voetbalvelden worden periodiek vervangen doordat deze velden aan slijtage onderhevig zijn. Gemiddeld gaat een voetbalveld 10 jaar mee.

Infill

De huidige kunstgras voetbalvelden zijn vrijwel allemaal met rubberkorrels (SBR-infill) uitgevoerd, maar de gemeente Enschede wil het gebruik van SBR-infill gefaseerd beëindigen (onderzoeksopdracht van de gemeenteraad aan het college op 11-11-2019)

Met het aanleggen van kunstgras voetbalvelden (vanaf ca. 2003) hebben voetbalclubs meer veldcapaciteit gekregen en de kunstgras velden worden intensief gebruikt voor trainingen en wedstrijden. Vrijwel alle voetbalclubs in Enschede maken gebruik van 1 of meer kunstgrasvelden en kunnen met de huidige ledenaantallen niet zonder deze capaciteit.

Alternatieven

Er zijn diverse alternatieven voor SBR-infill, deze worden toegelicht en ook de financiële aspecten van de verschillende alternatieven worden toegelicht. SBR-infill is financieel gezien aantrekkelijk, elk ander alternatief heeft een kostenstijging tot gevolg.

Op sportpark Diekman-west is in 2019 het bestaande kunstgrasveld (met SBR-infill) vervangen voor een kunstgrasveld met EPDM-infill. Dit is een recyclebaar kunstrubber en is met de huidige kennis en ervaring een goed alternatief voor de SBR-infill.

Korte termijn

In de periode 2020-2022 moeten er 9 kunstgrasvelden worden vervangen, Sportaal adviseert de gemeente Enschede om af te zien van de vervanging voor kunstgras met SBR-infill en te kiezen voor andersoortig kunstgras met EPDM-infill of kurk-infill.

Middellange termijn

Sportaal adviseert om sportparkniveau een breder wegingskader toe te passen, rekening houdende met clustering van verenigingen, duurzaamheid, investeringslasten, afvoerkosten, onderhoudskosten, beschikbaarheid en bespeelbaarheid en deze mee te laten wegen. De uitvoering zou gefaseerd moeten plaatsvinden.

Inleiding

Sportaal exploiteert binnen de gemeente Enschede ruim 50 natuurgras voetbalvelden en 17 kunstgras voetbalvelden, 2 korfbalaccommodaties (met 4 zand kunstgras speelvelden) en 1 atletiekaccommodatie. Daarnaast zijn er binnen de gemeente Enschede 4,5 kunstgras voetbalvelden (bij Eilermark, de Tubanters, Sportlust Glanerbrug, 0,5 veld bij Rigttersbleek en de Universiteit Twente) die niet in exploitatie zijn bij Sportaal. Met uitzondering van het kunstgrasveld bij SC Enschede (EPDM-infill) hebben alle velden SBR-infill.

In de afgelopen jaren is veelvuldig gesproken over het gebruik van rubberkorrels als infillmateriaal op kunstgras voetbalvelden. Daarbij zijn vermeende gezondheidsrisico's door onderzoek door het RIVM weliswaar weerlegd, maar milieu-aspecten en Zorgplicht zijn actueel.

Op 11 november 2019 heeft de gemeenteraad het college verzocht om ***met een plan van aanpak te komen hoe de huidige SBR-kunstgrasvelden gefaseerd te saneren en financieel inzichtelijk te maken in een meerjarenplan. Dit plan van aanpak dient uiterlijk in het 2^e kwartaal van 2020 gereed te zijn.***

Vanuit de verantwoordelijkheid voor de aanleg en onderhoud van deze velden heeft Sportaal onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en kosten van vervanging van bestaande kunstgras sportvelden met SBR-infill.

Trapveldjes in Enschede

Naast de sportvelden zijn er diverse kunstgras trap- en speelveldjes in Enschede. Deze worden beheerd door de afdeling Stadsbeheer en zijn eigendom van de gemeente Enschede.

Om de milieubelasting van kunstgras trap- en speelveldjes zo beperkt mogelijk te houden is er door de beheerder van de veldjes, de afdeling Stadsdeelbeheer, voor gekozen om vanaf 2020 geen gebruik meer te maken van SBR-rubbergranulaat bij onderhoud en renovatie. Alle bestaande veldjes waar SBR-rubbergranulaat is gebruikt, zijn volgens het reguliere onderhoud- en renovatieschema vóór 2030 aan renovatie toe. Op deze wijze zullen tussen 2020 en 2030 alle veldjes met SBR-rubbergranulaat vervangen zijn door veldjes met een ander soort infill. De financiering van de renovaties zal zoveel mogelijk uit de daarvoor gevormde voorziening worden gedekt.

Soorten kunstgras

In deze memo wordt uitgelegd welke soorten kunstgras er zijn, welk voor- en/of nadelen de verschillende soorten kunstgras eventueel hebben en tevens wordt inzichtelijk gemaakt wat de investeringsbedragen en jaarlijkse kosten zijn bij aanleg en gebruik van een kunstgras sportveld. Op basis van de aantallen gebruikers is het mogelijk om te bepalen of een vereniging ook op de bestaande accommodatie haar leden kan bedienen door bijvoorbeeld een kunstgrasveld te vervangen voor een andere soort ondergrond.

Buitenland

In het traject van beoordeling en inventarisatie is ook gekeken bij onze voetballende oosterburen in Duitsland. De problematiek met SBR speelt hier (nog) niet, maar de microplastic discussie wordt ook in Duitsland gevoerd. In Duitsland wordt gebruik gemaakt van non-fill velden, kurk of EPDM infill en velden met zandinfill (die niet voldoen aan KNVB-eisen).

Doel

Deze memo heeft als doel om de gemeente Enschede een keuze te laten nemen op grond waarvan een afgewogen collegevoorstel kan worden opgesteld. Met deze notitie wordt de gemeente Enschede van de benodigde informatie te voorzien.

Soorten velden

Naast de natuurgrasvelden en de diverse soorten kunstgrasvelden bestaan er ook nog andere vormen zoals zgn. hybride velden of natuurgrasvelden met een automatisch vochtregulatie- en beluchtingssysteem (draintalent). Nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld de composteerbare infill en zelfs composteerbaar kunstgras) worden nauwlettend gevolgd door Sportaal.

Draintalent

Op basis van een natuurgrasveld wordt een systeem aangebracht in de bodem waardoor water- en luchthuishouding automatisch gereguleerd wordt. Gebruiksintensiteit en graskwaliteit verbeteren.

Hybride velden

Hybride velden kenmerken zich door een mengvorm van natuurgras en kunstgrasvezels waardoor gebruiksintensiteit en het veld een betere speelbaarheid geeft.

Kunstgras met infill

Kunstgras voetbalvelden zijn er in diverse uitvoeringen. Hieronder wordt toegelicht welke verschillende soorten kunstgras, naast het gebruik van natuurgras, er voor voetbal worden toegepast. In de bijlage 2 wordt meer informatie gegeven over de verschillende soorten infill:

- SBR – dit is uitvoering met de gerecyclede gemalen autobanden.
- SBR Progran – dit is de uitvoering met gerecyclede gemalen autobanden met een PU-coating er om heen. Deze coating voorkomt dat stoffen uitspoelen.
- EPDM – dit is een nieuw gefabriceerd kunstrubber.
- TPE – dit is een kunststof met eigenschappen van rubber (kan zowel hol (holo) als massief (solid) zijn)
- PE – gemaakt van hetzelfde materiaal als de kunstgrasvezel (polyethyleen)
- Kurk – 100% natuurprodukt en geurloos.

Bij het toepassen van kunstgras met infill wordt onderscheid gemaakt tussen vezellengtes 40 mm of 60 mm. Bij een kunstgrasveld met een 40 mm vezellengte wordt een extra onderlaag (zgn. shockpad) gebruikt en is er minder infill nodig, de velden met 60 mm vezellengte hebben meer infill nodig. Doordat meer infill nodig is stijgt het investeringsbedrag omdat vooral de infill een groot aandeel heeft in het investeringsbedrag.

Kunstgras zonder infill:

De zgn. non-Infill kunstgrasvelden zijn er in 2 verschillende uitvoeringen (getuft en geweven) waarbij alleen een laagje zand voor stabilisatie van de grasmat wordt toegepast. Gladheid van de veld wordt genoemd als nadeel en de velden zijn nog in ontwikkeling. De KNVB heeft het gebruik van een kunstgras veld zonder infill beperkt goedgekeurd voor wedstrijdgebruik. Deze velden zijn alleen geschikt voor jeugd tot 13 jaar. Voor trainingsgebruik zijn er geen restricties.

Soort veld	Bespeelbaarheid in uren per jaar
Natuurgras velden	250-300 uur wedstrijden 400 uur voor trainingen
Natuurgras velden met Draintalent	400 uur voor wedstrijden 500 uur voor trainingen
Hybride velden	500-600 uur
Kunstgras velden	1600 – 1800 uur

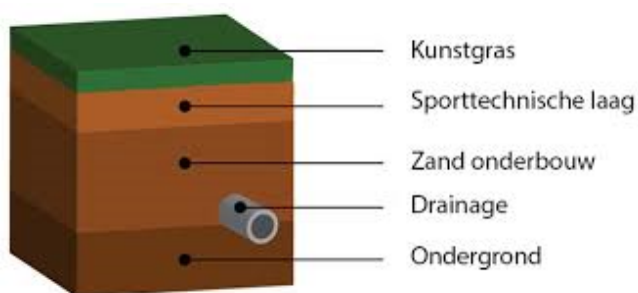
Voordelen/nadelen per veldsoort

In onderstaand overzicht worden de voor- en nadelen benoemd per soort ondergrond. Tevens wordt vermeld of deze velden goedgekeurd zijn door de KNVB

Soort kunstgras	Voordelen	Nadelen	Milieu aspecten	KNVB gekeurd?
Natuurgrasveld	Prijs Speltechnisch eigenschappen Duurzaam Wateropvang Groene Long	Beperkt aantal uren te gebruiken	Geen	Ja
Natuurgrasveld met drintalent	Speltechnisch Duurzaam Onderhoud goed uit te voeren	Afhankelijk van waterbron Investerings versus speeluren	Geen	Ja
Hybride veld	Speltechnische eigenschappen Meer uren dan op natuurgras	Prijs t.o.v. SBR	Geen	Ja
SBR	Prijs Speltechnische eigenschappen goed Beschikbaarheid Onderhoud goed uit te voeren	Rubbergeur bij hogere temperaturen Warmteontwikkeling boven het veld	Mogelijke zinkuitloging Recyclebaarheid	Ja
SBR Program	Speltechnische eigenschappen goed Onderhoud goed uit te voeren	Prijs t.o.v. SBR	Milieu-impact door verspreiding materiaal in omgeving Recyclebaarheid Onduidelijkheid over levensduur coating	ja
EPDM	Speltechnische eigenschappen goed Geurloos Onderhoud goed uit te voeren	Prijs t.o.v. SBR Kwaliteitsverschillen door agglomeratie (klontering)	Milieu-impact door verspreiding materiaal in omgeving Recyclebaarheid	Ja
TPE	Speltechnische eigenschappen goed Geurloos Onderhoud goed uit te voeren	Prijs t.o.v. SBR Kwaliteitsverschillen door agglomeratie (klontering)	Milieu-impact door verspreiding materiaal in omgeving	Ja
PE	Speltechnische eigenschappen voldoende Geurloos	Prijs t.o.v. SBR	Milieu-impact door verspreiding materiaal in omgeving Recyclebaarheid	Ja
Kurk	Speltechnische eigenschappen voldoende Geurloos	Prijs t.o.v. SBR Onderhoud intensiever en duurder (kurk moet na ca. 6 jaar vervangen worden) Gladheid en beperkt gebruik tijdens vorst	100% natuurlijke infill produkt	Ja
Kunstgras zonder infill	Speltechnische eigenschappen voldoende voor meeste systemen	Prijs t.o.v. SBR Velden worden als glad ervaren	Geen infill behalve zand	Ja, beperkt

Kosten

De hierna volgende overzichten geven weer wat de jaarlijkse kosten zijn bij de aanleg van een voetbalveld (prijspeil 2019, afmeting veld 100 x 64 meter). Tevens worden de jaarlijkse onderhoudskosten vermeld. De keuze voor de toplaag 60mm vezellengte of 40 mm vezellengte heeft geen speltechnische verschillen. De hoeveelheid infill is bij de 40 mm vezellengte minder en werkt kostenbesparend, er dient dan wel een extra 'shockpad' (=dempende ondergrond voor kunstgras) onderlaag te worden aangebracht die naar verwachting geschikt is voor hergebruik bij een nieuwe toplaag. De onderlaag (bestaande uit de sporttechnische laag en zand onderbouw) gaat ca. 30 jaar mee en bij vervanging van de toplaag wordt de onderliggende sporttechnische laag gekeurd op sporttechnische en milieukundige eigenschappen.

Tabel 1: Investering en jaarlijkse kosten natuurgras en natuurgras mengvormen

Natuurgras / Hybride / Overig bij nieuw aanleg	Natuurgras	Hybride veld	Natuurgras met draintalent
Kosten aanleg veld (natuurgras incl aut berekening)	€ 85.000	€ 300.000	€ 170.000
Kosten verwijderen topplaag		€ 40.000	
Jaarlijks onderhoud	€ 10.000	€ 20.000	€ 15.000
Totale kosten per jaar	€ 13.400	€ 42.667	€ 26.333

Opmerking: de opruimkosten van een bestaand kunstgrasveld kunnen oplopen tot € 150.000 per veld.

Tabel 2: Investeringsbedragen en jaarlijkse kosten

40 mm topplaag	SBR	SBR Program	PE	EPDM	TPE holo	TPE solid	Kurk	Kunstgras zonder infill getuft	Kunstgras zonder infill geweven
Kosten zandonderbouw (30 jaar)	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000
Kosten sporttechnische laag (30 jaar)	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Kosten shockpad (20 jaar)	€ -	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000
Kosten vervanging topplaag (10 jaar)	€ 143.000	€ 159.000	€ 160.000	€ 193.000	€ 192.000	€ 223.000	€ 153.000	€ 212.000	€ 239.000
Keurings- en uitvoeringskosten (10 jaar)	€ 85.800	€ 95.400	€ 96.000	€ 115.800	€ 115.200	€ 133.800	€ 91.800	€ 127.200	€ 143.400
Kosten extra maatregelen (30 jaar)	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ -	€ -
Kosten verwijderen onderlaag (30 jaar)	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Kosten afvoer topplaag (10 jaar)	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Jaarlijkse onderhoudskosten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Totale kosten per jaar	€ 43.347	€ 47.807	€ 47.967	€ 55.247	€ 55.087	€ 60.047	€ 51.847	€ 55.453	€ 59.773

Opmerking: Hoewel gerekend wordt met een bedrag van € 240.000 voor de vervanging van een kunstgras voetbalveld, is bij de vervanging van velden in 2018 (3 stuks) en in 2019 (1 stuk) gebleken dat de daadwerkelijke kosten van vervanging hoger uitvallen. Dit komt o.a. door kosten van bouwbegeleiding, stijgende grondstofprijzen en recyclingkosten, maar ook benodigde KNVB-keuringen en bemonstering van omliggende gronden. Het blijkt dat gerekend dient te worden met een factor 1,6 ten opzichte van de prijs van een topplaag (met shockpad) om te komen tot een totaalinvestering.

Kosten bij vervanging:

Bij de vervanging van alle bestaande 17 kunstgrasvelden zijn verschillende scenario's denkbaar. Denk daarbij aan vervanging door velden met opnieuw SBR-infill, met EPDM-infill, met non-fill velden en met (deels) hybride velden. In onderstaand overzicht wordt weergegeven met welke bedragen rekening dient te worden gehouden.

Alle bestaande kunstgrasvelden vervangen voor:	Investing totaal 17 nieuwe kunstgras velden	Jaarlijkse kosten bij nieuwe kunstgrasvelden (afschrijving + onderhoud)
SBR-infill	€ 4,1 mln	€ 740.000
SBR-Progran	€ 5,5 mln	€ 820.000
PE	€ 5,5 mln	€ 820.000
EPDM-infill	€ 6,0 mln	€ 940.000
TPE-holo	€ 6,3 mln	€ 940.000
TPE-solid	€ 7,2 mln	€ 1.020.000
Kurk	€ 5,3 mln	€ 890.000
Non-fill	€ 7,6 mln	€ 1.100.000
Hybride	Nvt te weinig capaciteit	nvt te weinig capaciteit
Natuurgras	Idem	idem

Soort veld	Investing per veld	Jaarlijkse onderhoudskosten	Jaarlijkse afschrijvingskosten
Kunstgras met SBR infill	€ 240.000	€ 10.000	€ 33.347
Kunstgras met SBR Progran	€ 320.000	€ 10.000	€ 37.807
Kunstgras met PE-infill	€ 320.000	€ 10.000	€ 37.967
Kunstgras met EPDM-infill	€ 350.000	€ 12.000	€ 43.247
Kunstgras met TPE-holo infill	€ 370.000	€ 12.000	€ 43.087
Kunstgras met TPE-solid infill	€ 420.000	€ 12.000	€ 48.047
Kunstgras met kurk-infill	€ 310.000	€ 15.000	€ 36.847
Kunstgras zonder infill	€ 445.000	€ 10.000	€ 49.773
Hybride veld	€ 460.000 (incl kosten vervangen onderlaag)	€ 20.000	€ 31.000
Natuurgras met Draintalent	€ 330.000 (incl. kosten vervangen onderlaag) voor 1 of 2 velden, 3 of 4 velden € 100.000 meer	€ 15.000	€ 22.000

Veldbehoefte per sportpark/ verenigingen

Op basis van ledenaantallen voor het seizoen 2019-2020 kan een inschatting van de huidige veldbehoefte worden gedaan.

In het hierna volgende overzicht wordt per voetbalvereniging weergegeven welke veldbehoefte in uren er is op basis van het huidige ledenaantal (spelende leden). Tevens wordt aangegeven wat het huidige aantal velden per sportpark/vereniging is en in hoeverre de veldbehoefte kan worden ingevuld met uitsluitend natuurgrasvelden en/of een combinatie met hybride velden.

Vrijwel alle verenigingen in Enschede kunnen beschikken over één of meer kunstgrasvelden op het sportpark dat zij bespelen (deze zijn met oranje weergegeven). Conclusie welke verbonden kan worden aan de onderstaande tabel is dat verenigingen die momenteel over één of meer kunstgrasvelden beschikken (m.u.v. Achilles) niet zonder de extra capaciteit van de kunstgrasvelden kunnen.

Wanneer de huidige kunstgrasvelden vervangen zouden worden voor hybride velden en/of natuurgrasvelden ligt de situatie anders, datzelfde geldt wanneer ook nog de bestaande natuurgrasvelden worden vervangen voor hybride velden. In het overzicht wordt aangegeven in hoeverre de huidige veldbehoefte kan worden ingevuld met alleen natuurgrasvelden of met hybride velden. Wel wordt dan verondersteld dat velden ook gecombineerd worden als zgn. WETRA-velden (WEdstrijd- en TRAiningsveld).

Op een natuurgrasveld is de norm voor het aantal trainingsuren maximaal 400 uur, het aantal wedstrijduren maximaal 300 uur. Voor kunstgrasvelden wordt een veel hogere norm aangehouden, 1500-1800 uur per jaar waarbij zowel training- als wedstrijdgebruik mogelijk is. Het daadwerkelijk aantal trainingsuren op een kunstgrasveld is beperkt tot 880 uur bij de meest optimale een bezetting op maandag t/m vrijdag gedurende 4 uur per dag. Wanneer een vereniging uitsluitend op zaterdag haar wedstrijden speelt, blijkt dat in praktijk dat er vrijwel niet op de vrijdag wordt getraind. De capaciteit op vrijdag (de bezetting van een kunstgrasveld voor trainingen daalt daardoor naar ca. 700 uur per jaar). Op hybride velden (dit een mengvorm van kunstgras en natuurgras) is het mogelijk om maximaal 500-600 uur per jaar gebruik te maken van het veld. Aan de hand van deze normeringen kan de veldbehoefte per vereniging op verschillende manieren worden ingevuld.

Soort veld	Bespeelbaarheid in uren
Natuurgras velden	250-300 uur wedstrijden 400 uur trainingen
Natuurgras velden met Draintalent	400 uur
Hybride velden	500-600 uur
Kunstgras velden	1600 – 1800 uur

Tabel Veldbezetting per sportpark (o.b.v. ledenaantallen per 15-10-2019)

Sportpark	Naam vereniging	aantal teams zaterdag	aantal teams zondag	aantal teams doordeweek	Aantal wedstrijden zaterdag nodig	Aantal wedstrijden zondag nodig	Aantal trainingsvelden nodig	netto uren veldbezetting wedstrijden	indicatie aantal trainingsuren	Aantal huidige velden	passend met alleen natuurgras?	passend met combi natuurgras en hybride of alleen hybride?
Achilles	Achilles	4	0	0	1	0	1	105	210	2 x natuurgras 1 x kunstgras	ja	ja
Bultserve	Sportlust Glanerbrug	18	0	3	3	0	1	369	738	1 x kunstgras 2 x natuurgras	nee	ja
Centrum	FC 't Centrum	0	2	1	0	1	1	60	120	2 x natuurgras	ja	ja
Diekman-oost	Tubanters	34	5	4	3	1	2	558	1116	2 x kunstgras 3 x natuurgras	ja	ja
Diekman-west	SC Enschede	9	2	2	2	1	1	210	420	1 x kunstgras 3 x natuurgras	ja, maar met komst FC Twente niet	ja
	PW	3	5	4	1	1	1	234	468	1,7 x natuurgras	ja	ja
	Zuid- Eschmarke	1	2	3	1	1	1	93	186	zie SC Enschede	ja, maar met komst FC Twente niet	ja
EMOS	EMOS	21	6	1	2	2	1,5	465	930	5 x natuurgras	ja	ja
Phenix	Phenix	1	4	0	1	1	1	135	270	3 x natuurgras	ja	ja
Rigtersbleek	Rigtersbleek	43	7	2	4	2	2,5	837	1674	1 x kunstgras 3 x natuurgras	nee	nee
t Spölmink	LSV	17	6	2	2	2	1,5	444	888	1 x kunstgras 2x natuurgras	nee	ja
Schreurserve	Sparta	50	0	3	6	0	2,5	900	1800	1,7 x kunstgras 3,7 x natuurgras	nee	ja
	Vosta	1	5	2	1	1	1	147	294	0,3 x kunstgras 1 x natuurgras	nee, vanwege samen gebruik door Sparta	ja
Vogido	Vogido	46	7	2	5	2	2,5	876	1752	2 x kunstgras 2 x natuurgras	nee	nee
Wesselerbrink-midden	UDI	13	3	1	1	1	1	237	474	0,5 x kunstgras 1,5 x natuurgras	nee, ivm delen met Mediterraneo	ja
	Mediterraneo Suryoye	7	5	1	1	1	1	276	552	0,5 x kunstgras 1,5 x natuurgras	nee, ivm delen met UDI	ja
Wesselerbrink-Zuid	Aramea	8	2	1	1	1	1	201	402	1 x kunstgras	nee	ja
	Victoria	31	4	3	3	1	1	612	1224	2 x kunstgras 2 x natuurgras	nee	ja
Wethouder Horstman	SVV	3	4	0	1	1	1	159	318	1,5 x natuurgras	ja	ja
	TVV	0	4	0	0	1	1	87	174	1,5 x natuurgras	ja	ja
het Zoutendijk	Avanti	49	7	3	5	2	3	939	1878	2 x kunstgras 2 x natuurgras	nee	nee
	Eilermark	11	4	1	2	1	1	312	624	1 x kunstgras 3 x natuurgras	ja	ja
de Zweede	Unisson	19	8	2	2	2	1	438	876	1 x kunstgras 2 x natuurgras	nee	ja

Planning

Met de opdracht van de gemeenteraad aan het college op 11-11-2019 heeft de gemeente Enschede heeft er voor gekozen om geen SBR-infill velden aan te leggen ter vervanging van de velden die aan vervanging toe zijn. Voor 2020 stonden 4 kunstgrasvelden in de planning om vervangen te worden. Voor 2021 staan 3 velden gepland en voor 2022 staan 2 velden gepland. In een periode van 3 jaar staan daarmee in totaal 9 velden kunstgras voetbalvelden velden in de planning om vervangen te worden.

Indien een te vervangen veld nog voldoet aan de speltechnische eisen van de KNVB-normen kan er nog tenminste één seizoen langer op gespeeld worden. Van de in 2020 te vervangen velden is de verwachting dat tenminste 2 van de 4 te vervangen niet meer voldoen aan de eisen van de KNVB. Wanneer deze velden niet worden vervangen kan een deel van de wedstrijden niet meer worden gespeeld op het betreffende sportpark.

Gebruikte documenten

Plann.ING – notitie alternatieve infillmaterialen (01-02-2019)

KYBYS.ING – notitie hybride sportvelden (08-03-2018)

KNVB – rekentool behoeftebepaling

VSG – toelichting behoeftebepaling (01-11-2012)

Advies

Korte termijn

In de periode 2020-2022 moeten er 9 kunstgrasvelden worden vervangen, Sportaal adviseert de gemeente Enschede om af te zien van de vervanging voor kunstgras met SBR-infill en te kiezen voor andersoortig kunstgras met EPDM-infill of kurk-infill.

Middellange termijn

Sportaal adviseert om sportparkniveau een breder wegingskader toe te passen, rekening houdende met clustering van verenigingen, duurzaamheid, investeringslasten, afvoerkosten, onderhoudskosten, beschikbaarheid en bespeelbaarheid en deze mee te laten wegen. De uitvoering zou gefaseerd moeten plaatsvinden.

Bijlage 1

Overzicht kunstgras voetbalvelden in Enschede

Binnen de gemeente Enschede zijn in de afgelopen 15 jaar diverse kunstgras voetbalvelden aangelegd door de gemeente Enschede. Eind 2016 is Sportaal opgericht als verzelfstandigd sportbedrijf en daarmee is Sportaal de exploitant van de sportparken met bijbehorende velden geworden. Wanneer er een kunstgras voetbalveld vervangen moet worden wordt dit door Sportaal uitgevoerd.

Naam vereniging	aantal kunstgrasvelden	jaar aanleg
Sportpark Achilles	1	2010
Sportpark Bultserve	1	2011*
Sportpak Diekman Oost	2	2003*/2013
Sportpark Diekman West	1	2019
Sportpark Rigtersbleek	1,5	2006*/2008
Sportpark 't Spölmink	1	2013
Sportpark Schreuserve	2	2012/2013
Sportpark Vogido	2	2008/2013
Sportpark Wesselerbrink Midden	1	2010
Sportpark Wesselerbrink Zuid	4	2007/2007/2018/2018
Sportpark het Zoutendijk	3	2008/2018/2019*
Sportpark de Zweede	1	2011
Universiteit Twente	1	onbekend*

* = in bezit vereniging of stichting

Bijlage 2

KNVB – Informatie over verschillende soorten infill

Informatie over verschillende soort infill materialen

Gerecycled materiaal

SBR-rubbergranulaat (gecoat)

Voordelen:

- Prijs technisch gunstig
- Goede sporttechnische eigenschappen
- Veel materiaal beschikbaar
- Onderhoud relatief eenvoudig
- Gecoat in meerdere kleuren leverbaar

Nadelen:

- Hinderlijke geur bij zomerse dagen
- Hittevorming bij zomerse dagen
- Materiaal transporteert zich naar de omgeving (milieu, kleedkamers, wasmachines, etc.)
- Stofvorming
- Hoge storkosten

Onzekerheden:

- Mogelijke uitloging van zink
- Bron / kwaliteit lastig te achterhalen
- Recyclebaarheid in volgende generatie velden
- Kleurvastheid van gecoat SBR-rubbergranulaat

Synthetisch materiaal

TPE / EPDM (wordt voornamelijk toegepast in combinatie met een shockpad/E-layer)

Voordelen:

- Recyclebaar TPE (EPDM minder goed recyclebaar)
 - In verschillende kleuren verkrijgbaar
 - "Geurloos"
 - Herkomst bekend
 - Onderhoud eenvoudig
 - Verkrijgbaar in eentoppig (TPE), gemalen materiaal (TPE/EPDM) of andersoortige vorm
- P. 2

Nadelen:

- Hoge prijs
- Over het algemeen hoge densiteit (veel kg nodig voor zelfde volume)
- Materiaal transporteert zich naar de omgeving (milieu, kleedkamers, wasmachines, etc.)
(transporteert zich in mindere mate dan SBR-rubbergranulaat)

Onzekerheden:

- Materiaaltechnische kenmerken worden op dit moment niet getest (verkitting, verharding, verpulvering, etc.) . Hierdoor veel kwaliteitsverschillen

Natuurlijk materiaal

Kurk / kokos

Voordelen:

- Natuurlijk product / uitstraling
- Recyclebaar
- “Geurloos”
- Sporttechnische normen redelijk conform natuurgrasvelden

Nadelen:

- Hoge prijs (over het algemeen prijstechnisch gunstiger t.o.v. synthetisch rubber)
- Nog relatief onbekend product
- Kan gaan drijven bij extreme regenval
- Wordt hard bij strenge vorst (kokos)

Onzekerheden:

- Materiaaltechnische kenmerken worden op dit moment niet getest (verkitting, verharding, verpulvering, etc.). Hierdoor veel kwaliteitsverschillen
- Onderhoud kan duur uitvallen
- Mogelijke compostering (voedingsbodem voor schimmels en bacteriën)
- Beschikbaarheid versus kwaliteit

Let op: bovenstaande gaat niet in op milieu- en gezondheidsaspecten.